

Dokument nr. 15:9.

(1996-97)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 87 - 95.

24. februar - 7. mars 1997.

Innhold

Spørsmål	Side
87. Fra stortingsrepresentant Johan J. Jakobsen, vedr. størrelsen på olje- og gassproduksjonen i Nordsjøen, besvart av olje- og energiministeren	3
88. Fra stortingsrepresentant Syver Berge, vedr. nye markedordningen for melk og nedleggelse av meieribedrifter, besvart av landbruksministeren ..	5
89. Fra stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt, vedr. nye lærebedrifter og ekstra tilskudd, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	6
90. Fra stortingsrepresentant Einar Steensnæs, vedr. Riksvei 11, besvart av samferdselsministeren	7
91. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. NVE og retningslinjer når det gjelder forebygging av flom og erosjon, besvart av olje- og energiministeren	7
92. Fra stortingsrepresentant Jorunn Hageler, vedr. dødstraff for mentalt tilbakestående fanger, besvart av utenriksministeren	8
93. Fra stortingsrepresentant Paul Chaffey, vedr. Forsvarets rolle under Altaaksjonen i 1981, besvart av forsvarsministeren	9
94. Fra stortingsrepresentant Ragnhild Queseth Haarstad, vedr. utslipp av miljøutslipp og bygging av gasskraftverk, besvart av miljøvernministeren	10
95. Fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen, vedr. kvikksølvforurensing fra frysebokser, besvart av miljøvernministeren	10

Dokument nr. 15:9.

(1996-97)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 87.

Innlevert 25. februar 1997 fra stortingsrepresentant Johan J. Jakobsen.

Besvart 5. mars 1997 av olje- og energiminister Ranveig Frøiland.

Spørsmål:

«Hvor stor del er den faktiske produksjonen ved de enkelte olje- og gassfelt i Nordsjøen (hvor Stortinget har fattet vedtak om utbygging) i dag, og hvilket tidsmessig sammenlignbart produksjonsanslag lå til grunn den gang Stortinget fattet utbyggingsvedtak om de samme feltene?»

Svar:

Vedlagt følger en tabell som viser den faktiske produksjonen i 1996 for de enkelte oljefelt på norsk sokkel hvor Stortinget har fattet vedtak om utbygging. Videre vises anslag for oljeproduksjonen for 1996 for disse feltene på de ulike tidspunktene da nye feltutbygginger ble vedtatt i perioden 1971 - 1996. Anslagene for allerede vedtatte felt har løpende blitt oppdatert i perioden. Når nye feltutbygginger er blitt vedtatt har en innarbeidet oppdaterte produksjonsanslaget for allerede vedtatte felt og felt i produksjon.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at anslagene for det enkelte felt på tidspunktet for godkjenning for Plan for utbygging og drift (PUD) i tid strekker seg helt fra begynnelsen av 1970-tallet og fram til 1992. Jeg har derfor valgt også å vise anslagene for de enkelte felt på ulike tidspunktene for å vise utviklingen i anslagene for de allerede vedtatte feltene slik disse har vært innarbeidet i produksjonsanslagene til Revidert nasjonalbudsjett for det enkelte år hvor nye feltutbygginger er blitt vedtatt.

For gassproduksjon og eksport er det ikke gitt tilsvarende feltvise anslag. Norsk tørrgass selges under langsiktige kontrakter. Alle kontraktene som var

inngått før Troll-avtalene (1986), omfattet hele det aktuelle feltets reserver. Trollavtalene derimot er volumkontrakter med Troll-feltet som hovedkilde, men med mulighet for leveranser også fra andre norske felt. Norsk gasseksport har i perioden mellom 1980 og 1995 i hovedsak variert mellom 25 og 30 mrd Sm³. Fra 2006 forventes det samlede gassalget fra norsk sokkel å bli mellom 70 og 80 mrd Sm³.

Det foreligger ikke fullgode historiske prognoser for følgende felt: Albuskjell, Cod, Edda, Heimdal, Hod, Lille Frigg, Oseberg vest, Togi, Tommeliten, Tor eller Vest Ekofisk. Produksjonen fra disse utgjorde om lag 3,2 mill sm³ som tilsvarer i underkant av 2 pst av samlet oljeproduksjon.

For Gullfaks er det endelige vedtaket om utbygging gjort i 1985, men utbyggingen er omtalt allerede i St.prp 102 (80-81). I oversikten er det derfor lagt til grunn at utbyggingen ble vedtatt i 1981 da Departementet ba Stortinget om en prinsipiell tilslutning til at feltet skulle bygges ut. For dette feltet har vi prognoser anslått fra høsten 1982.

De siste utbyggingsvedtakene som ble gjort i Stortinget og som hadde produksjon i 1996 var Troll olje og Frøy som ble vedtatt i Stortinget 18/5-1992. Ingen utbygginger som har blitt vedtatt av Stortinget etter 1992 hadde produksjon i 1996.

De feltene som er blitt vedtatt ved kgl. res. og som hadde produksjon i 1996 var Embla (vedtatt 1990), Gyda sør (vedtatt 1993), Yme (vedtatt 1995) og Gullfaks vest (vedtatt 1996). Produksjonen fra disse var i størrelsesorden 3,5 mill sm³ som tilsvarer om lag 2 pst av samlet oljeproduksjon.

Etter 1992 er følgende utbygginger vedtatt av Stortinget: Ekofisk II (1994), Norne (1995), Njord (1995), Visund (1996) og Åsgard (1996).

Vedlegg til svar:

Myndig- hets- behandlet år	Prognosert oljeproduksjon på ulike tidspunkt for 1996														Faktisk oljeprod. (Mill Sm ³)
	«PUD»	RNB78	RNB81	RNB83	RNB84	RNB85	RNB88	RNB89	RNB91	RNB93	RNB94	RNB95	RNB96		
Ekofisk	1,29	1,88	3,13	3,60	3,49	3,34	4,10	5,53	9,00	11,64	11,74	11,94	12,64	13,40	
Eldfisk	0,78	1,10	0,66	0,65	0,70	0,71	1,29	1,36	1,66	1,90	1,96	2,28	2,98	2,30	
Statfjord	10,83		14,93	14,82	11,10	6,00	7,39	6,22	11,76	13,95	17,05	22,76	20,95	21,98	
Valhall	0,29		0,84	0,50	1,20	1,03	1,21	1,40	1,89	3,12	3,67	3,32	4,00	4,03	
Ula	0,60			0,63	0,60	0,56	1,51	1,49	3,26	2,69	2,88	2,89	2,75	2,71	
Gullfaks	16,23			8,90	8,90	8,70	14,60	16,40	17,24	17,08	20,85	27,54	26,88	25,00	
Oseberg	11,84					11,84	14,05	13,90	17,80	25,87	28,94	28,64	29,04	28,97	
Veslefrikk	2,27			2,27	2,27	2,27	2,27	2,27	3,60	3,56	3,51	4,35	4,40	4,07	
Gyda	2,15			2,32	2,32	2,32	2,32	2,34	1,59	2,09	2,04	2,37	2,38	2,24	
Draugen	6,18						6,18	6,18	5,37	5,41	5,52	5,79	8,30	8,40	
Snorre	9,80						9,80	9,80	9,80	9,96	10,00	11,09	11,37	11,48	
Statfjord nord	3,79								3,79	3,79	1,86	3,20	3,69	3,31	
Statfjord øst	3,70								3,70	3,70	3,70	3,70	3,32	3,36	
Brage	4,30								4,80	4,77	4,79	5,66	6,83	6,40	
Heidrun	8,90								8,90	8,90	11,63	11,63	11,00	12,27	
Tordis	3,29									3,29	3,29	3,81	4,88	4,50	
Mime	0,03									0,07	0,04	0,00	0,00	0,00	
Troll II	8,60									8,60	8,60	8,50	10,10	13,10	
Frøy	2,20									2,20	2,34	2,33	2,23	1,77	
Sum 19 felt	97,06	2,98	19,56	29,10	25,99	32,18	48,74	66,89	104,15	132,57	144,41	161,80	167,74	169,29	
Sum besl før 1985	41,86	2,98	19,56	29,10	25,99	32,18	44,15	46,30	62,61	76,25	87,09	99,37	99,24	98,39	
Sum besl etter 1985	55,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,59	20,59	41,55	56,33	57,32	62,44	68,50	70,90	

Spørsmål nr. 88.

Innlevert 26. februar 1997 fra stortingsrepresentant Syver Berge.

Besvart 5. mars 1997 av landbruksminister Dag Terje Andersen.

Spørsmål:

«Vil den nye marknadsordninga for mjølk forsterke nedlegging av meieribedrifter ute i distrikta?»

Begrunnelse:

I mitt innlegg da Ot prp nr 5 (Den nye marknadsordninga for mjølk) var oppe til debatt i Odelstinget uttala eg følgjande:

«Det er også verdfullt om ein får til eit lovverk som ikkje motarbeider at foredlinga av mjølk skjer ute i distrikta, slik at verdiskapninga vil skje i nærleiken av der ein har primærproduksjonen.»

Ut fra det eg registrerer, og den usikkerheit mjølkkebondene føler, særleg i Østlandsområdet, er no fleire meieranlegg i faresona for å verte nedlagde. Mjølk vert frakta over store avstander.

Da eg har fått fleire spørsmål om den nye marknadsordninga vil føra til at fleire meieranlegg vert nedlagde ynskjer eg Statsrådens vurdering av situasjonen. Særleg ut fra den meierioppbygginga som Synnøve Finden står ansvarleg for i Nord-Østerdalen. Her er det planar om oppbygging av eit meieranlegg som treng årleg 90-100 millionar liter mjølk i eit område der produksjonen er under 50 millionar liter.

Svar:

Under handsaming av jordbruksoppgjæret i fjor gjorde Stortinget vedtak om at den nye marknadsordninga for mjølk skal utformast i samsvar med forslag i St.prp. nr. 72 (1995-96), Jordbruksoppgjæret 1996. Ordninga blir sett i verk 01.07.97.

I den noverande marknadsordninga blir fraktkostnadane utjamna over Riksoppgjæret. Det gjeld både inntransport av mjølk frå produsentane til meieri, mellomtransport mellom meieri og uttransport (distribusjon) frå meieri til kundane. Dette gjer at auka fraktkostnader ved nedlegging av anlegg (sentralisering) ikkje slår direkte ut for det einskilde meieri. Det er derfor laga ulike ordningar innafør Riksoppgjæret for å sikre at vurderingar med omsyn til nedlegging av meieranlegg blir gjort ut frå dei reelle økonomiske forholda.

I den nye marknadsordninga er fraktordningane lagt om. Tilskott til inntransport og distribusjon blir gjeve som såkalla stedsfrakttilskott. Det vil seie tilskottssatsar som er fastsett for kvar kommune, og som er uavhengig av kva meieranlegg mjølka blir levert til eller frå.

I den nye ordninga vil det ordinært ikkje bli gitt transportstøtte til mellomtransport mellom meieri. Unntaket er når marknadsregulator må transportere konsummjølk frå overskottsområde til underskottsområde og kostnadane med dette blir ekstraordinært store. Ved andre former for mellomtransport, vil marknadsaktørane sjøl måtte dekkje kostnadane med mellomtransport. Denne endringa som her er innført i den nye marknadsordninga vil isolert sett gjera det meir lønsamt med vidareforedling i dei anlegga som mottek mjølka. Den nye marknadsordninga vil etter mi meining sikre at det er dei reelle økonomiske forholda som slår ut overfor dei som tek avgjerd om nedlegging og/eller etablering av meieranlegg.

Det er i utgangspunktet ut over dette ikkje lagt inn spesielle tiltak i ordninga for å regulere etablering og nedlegging av meieri. Landbruksdepartementet vil følgje utviklinga nøye. Dersom det viser seg at det oppstår urasjonelle og unødige kostnadskrevjande lokalisering av meieranlegg vil tiltak bli vurdert.

Spørsmål nr. 89.

Innlevert 26. februar 1997 fra stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt.

Besvart 6. mars 1997 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Reidar Sandal.

Spørsmål:

«I salderinga av budsjettet for 1997 vart det m.a. vedteke å gje 25.000 til nye lærebedrifter og ekstra tilskot til auke av antal lærekontrakter i ei bedrift.

Korleis vil Statsråden sikra at bedrifter tilknytta opplæringskontor får desse tilskota?»

Svar:

Eg viser til brev av 26.2.97 med spørsmål om korleis Statsråden vil sikre at bedrifter tilknytta opplæringskontor, vil få dei nye tilskota til lærebedrifter som blei vedteke i salderinga av budsjettet for 1997.

Intensjonen med dei nye tilskota er å stimulere bedrifter som ikkje har hatt lærlingar til å etablere læreplassar, og å stimulere eksisterande lærebedrifter til å ta inn fleire lærlingar. Bedrifter som ikkje tidlegare har vore lærebedrift, og som teiknar lærekontrakt for første gong i 1997, får eit tilskot på 25 000 kroner. Lærebedrifter som aukar talet på løpande lærekontrakter, får eit tilskot på 18 000 kroner for kvar lærekontrakt som inneber ein auke frå 1996 til 1997.

Opplæringskontor er eit organ for samarbeid mellom fleire bedrifter som saman tek på seg ansvar for opplæring. Opplæringskontoret skal mellom anna syte for at lærlingen i løpet av den samla læretida får opplæring i samsvar med læreplanane. Opplæringskontoret skal syte for supplerande opplæring gjennom kurs til den enkelte lærlingen. I eit opplæringskontor blir lærekontrakta teikna med lærling og opplæringskontor som partar, jf. lov om fagopplæring i arbeidslivet § 4, 2. Alle offentlege tilskot blir gitt til opplæringskontoret. Bedrifter som blir medlem av eit opplæringskontor, får ikkje offentlege tilskot. Det er opplæringskontoret som avgjer kor stor del av tilskotet som skal gå til drift av kontoret og kor mykje som skal overførast til medlemsbedriftene.

Når departementet har utforma nærare reglar for dei to nye tilskota, har ein lagt til grunn at det er teikning av lærekontraktar som skal utløyse tilskot.

Reglane for opplæringskontor er slik:

- Eit opplæringskontor som blir etablert og teiknar lærekontrakt for første gong i 1997, har rett til tilskot som ny lærebedrift, det vil seie 25 000 kroner.
- Eit opplæringskontor får tilskot for auke i talet på lærekontraktar. Dersom kontoret til dømes aukar talet på løpande lærekontraktar med 10 frå 1996 til 1997, får kontoret eit tilskot på 180 000 kroner.
- Dersom bedrifter som kvar for seg hadde lærekontraktar i 1996, går saman og dannar opplæringskontor i 1997, kan kontoret få tilskot for eventuell auke i talet på lærekontraktar frå 1996 til 1997. Utgangspunktet for å rekne ein eventuell auke i kontraktar, er talet på lærekontraktar dei aktuelle bedriftene hadde til saman før dei danna eit opplæringskontor.
- Bedrifter som melder seg ut av opplæringskontor og teiknar lærekontrakt har ikkje rett til tilskot etter dei nye tilskotsordningane.

Det er som nemnt, opplæringskontoret som teiknar lærekontrakt og som er tilskotseining. Bedrifter som blir medlem av opplæringskontor, får ikkje tilskot som ny lærebedrift på 25 000 kroner. Dette ville bryte med prinsippet om opplæringskontoret som tilskotseining. Vidare ville ein slik praksis innebære at opplæringskontoret ikkje kunne få tilskot for ein eventuell auke i talet på lærekontraktar. Det er behov for å styrke opplæringskontora, og eg kan ikkje sjå at ei slik ordning tener dette føremålet. Det er dessutan nødvendig å hauste erfaringar med tilskotsordningane før ein gjer eventuelle endringar.

Spørsmål nr. 90.

Innlevert 27. februar 1997 fra stortingsrepresentant Einar Steensnæs.

Besvart 7. mars 1997 av samferdselsminister Sissel Rønbeck.

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål vedr. R11, Åkrafjordvegen, i spørretimen 19. og 26 februar 1997.

Pga. økende usikkerhet om fremdriften av dette veganlegget, ber jeg samferdselsministeren bekrefte at Regjeringen, for sin del, vil følge opp med forslag til vegmidler med sikte på at dette veganlegget skal ferdigstilles i 1999 som forutsatt.»

Svar:

Når det gjelder usikkerheten om framdrift av Rv 11 langs Åkrafjorden, kan jeg opplyse at arbeidet med tunnelen vil starte før sommerferien. Anbudene for tunnelarbeidene sendes ut i disse dager. Det bes om to alternative anbud for å kunne ha fleksibilitet i framdriften, avhengig av bevilgningene for 1998.

I St. prp. nr. 1 (1996-97) er det foreslått 92.9 mill. kr. til prosjektet i år, hvorav 31.9 mill. kr er forutsatt stilt til disposisjon av bompengeselskapet og 61 mill. kr. er statlige midler. Stortinget bevilget beløpet på 61 mill. kr.

Arbeidet med statsbudsjettet for 1998 er nå inne i den innledende fasen i Vegdirektoratet og på vegkontorene. Vegdirektoratet har valgt å legge det vedtatte statsbudsjettet for 1997 til grunn ved utarbeidelse av planleggingsrammer for 1998. Ettersom de vedtatte rammene ved Stortingets behandling ble lavere enn forslaget i St. prp. nr. 1 (1996-97), vil de foreløpige planleggingsrammene generelt bli noe lavere.

Hvor raskt en kan ferdigstille Rv 11 langs Åkrafjorden er helt avhengig av bevilgningene for 1998. Som nevnt har budsjettarbeidet for 1998 foreløpig ikke kommet særlig langt, og jeg kan ikke opplyse hva bevilgningsforslagene 1998 vil bli. De endelige rammene vil bli fastsatt av Stortinget ved høstens budsjettbehandling.

Så lenge ikke neste års statsbudsjett er vedtatt, kan jeg ikke utelukke at framdriften for prosjektet kan bli noen måneder forsinket i forhold til det som ble omtalt i St. prp. nr. 1 (1996-97), men dette vil altså være helt avhengig av størrelsen på neste års bevilgning.

Spørsmål nr. 91.

Innlevert 27. februar 1997 fra stortingsrepresentant Marit Arnstad.

Besvart 6. mars 1997 av olje- og energiminister Ranveig Frøiland.

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte at Olje- og energidepartementet har gitt NVE retningslinjer om at det ikke lenger skal fordeles ressurser til forebygging ifht. flom og erosjon langs sjøen, men kun til innlandsvassdrag? Kan statsråden i så fall tenke seg å endre denne praksisen?»

Begrunnelse:

Stortinget bevilger midler til sikring av arealer som er utsatt for flom og erosjon fra vassdrag og sjø over Olje- og energidepartementets budsjett. Norges vassdrags- og energiverk (NVE) har ansvaret for å prioritere og iverksette slike tiltak. Etter fjorårets flom på Østlandet har arbeidet med flomsikring langs vassdragene fått en høyere prioritering. Denne endrede prioriteringen av ressurser innebærer at NVE nå avslår å bidra til nødvendige forbygningsarbeider av arealer som trues av utvasking fra sjøen,

fordi disse områdene ikke er del av «vassdrag». Med andre ord syntes hele Norges kystlinje å være uprioritert når det gjelder sikring mot erosjon. En slik politikk skaper problemer, blant annet for Leksvik kommune i Nord-Trøndelag.

Svar:

Den statlege støtta til forbyggingstiltak har etter Stortingets intensjon alltid vore retta berre mot vassdrag.

Norges vassdrags- og energiverk (NVE) har tidlegare gitt støtte til nokre få søknader om støtte til forbygging mot sjø. Dette har i all hovudsak vore i tilfelle der erosjonstilhøva i elvemunning og tilgrensande område har blitt påverka av vassdrag. I tilfelle der det dreier seg om rein forbygging mot sjø utan nokon tilknytning til vassdrag blir det ikkje gjeve støtte.

Kystsonen vert forvalta av kommunane og Kystverket/Kystdirektoratet. Kystverket har ansvar for statlege hamneområde. I strandsona utafør slike hamneområde, har Kystverket eit ansvar for gjennomføring av sikringstiltak berre i tilfelle kor utbygginga av eit statleg hamneområde har forandra bølgepågang og straumforhold på ein slik måte at dette har medført auka erosjonsskader. For øvrig er kommunane aleine om ansvaret for landområde som grensar mot sjø.

Situasjonen i dag er difor at ingen statsetat har ansvar for fysiske sikringstiltak i landområde mot sjø, utan når det gjeld strandområde der erosjonsforhald blir påverka av ein statleg hamneutbygging eller av vassdrag. Statens naturskadefond har til oppgave å fremme og yte tilskott til sikringstiltak mot naturskade, mellom anna mot stormflo og skred/ras etter naturskadelova. Etter det eg har blitt orientert om frå Statens naturskadefond, har sikringstiltak i medhald av naturskadelova sjeldan vore nytta i kystsona. Nyleg har det blitt gitt eit tilskot på 1 mill. kroner til sikring mot kvikkleireskred i strandsona i Talvik i Alta kommune.

Flomtiltaksutvalet har i si utgreiing (NOU 1996: 16 om tiltak mot flom s. 59) gjeve uttrykk for at gjennomføring av sikringstiltak etter naturskadelova er viktig for å førebygge skade, men at ordninga ikkje vert brukt på ein særleg aktiv måte. På denne bakgrunn har allereie Landbruksdepartementet teke initiativ til å opprette ei arbeidsgruppe, der ansvar- og oppgåvefordeling i samband med gjennomføring av sikringstiltak etter naturskadelova vil bli gjennomgått.

Etter mi meining er det lite tilfredsstillande at staten sitt ansvar for sikringstiltak i kystsonen ikkje er klart plassert. Mitt departement har derfor teke initiativ til at denne arbeidsgruppa skal avklare kven som skal ha ansvaret for tiltak mot skader i kystsonen.

NVE har gjennom arbeidet med sikringstiltak i innlandsvassdrag opparbeida erfaring og kompetanse som kan nyttast direkte og ved sikringstiltak i kystsona. Etter mi vurdering vil det vere naturleg å avvente resultata frå Landbruksdepartementet si arbeidsgruppe, før det eventuelt vert teke initiativ til ei utviding av NVE sitt ansvar til og å gjelde sikringstiltak i kystsona.

Spørsmål nr. 92.

Innlevert 27. februar 1997 fra stortingsrepresentant Jorunn Hageler.

Besvart 5. mars 1997 av utenriksminister Bjørn Tore Godal.

Spørsmål:

«Den 5. mars skal den mentalt tilbakestående Roosevelt Pollard etter planen henrettes i Missouri, USA. Pollard som lider av kronisk schizofreni og alvorlig hjerneskade ble i januar 1986 dømt for drap. Det er ingen tvil om at Pollard har begått en alvorlig forbrytelse. Men ved å henrette han bryter USA med en rekke internasjonale bestemmelser, deriblant FNs økonomiske og sosiale råds (ECOSOC), retningslinjer om å oppheve dødsstraffen for mentalt tilbakestående personer. Har den norske Regjering protestert mot USAs henrettelser av mentalt tilbakestående personer, eller mener Regjeringen at dette er akseptabelt?»

Svar:

Regjeringen tar avstand fra *all* bruk av dødsstraff. Norge har gjentatte ganger protestert mot dødsstraff i internasjonale fora som FN og Europarådet. Vi var også blant forkjemperne for å få et internasjonalt forbud mot dødsstraff, bl.a. i forbindelse med utar-

beidelsen av tilleggsprotokollen til FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter. Under vårens sesjon i FNs menneskerettskommisjon vil Norge være medforslagsstiller til en ny resolusjonen som for-dømmer bruk av dødsstraff.

Vårt generelle syn på dødsstraff bør derfor være velkjent. Regjeringen har vurdert det som mest hensiktsmessig å motarbeide dødsstraff på prinsipielt grunnlag, i stedet for å gå inn på enkeltsaker overfor bl.a. USA.

ECOSOC-resolusjonene som det vises til i spørsmålet, er politiske erklæringer som ikke skaper folkerettslige forpliktelser for statene. Derfor kan ikke disse danne grunnlag for rettslig begrunnede reaksjoner overfor USA eller andre. USA er folkerettslig bundet av Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som begrenser bruken av dødsstraff til de tilfeller som ikke er i strid med konvensjonen. Men ved ratifisering i 1992 tok USA forbehold om å ilagge dødsstraff i samsvar med sin egen konstitusjon. Norge var blant de mange stater som protesterte mot dette forbeholdet.

Spørsmål nr. 93.

Innlevert 4. mars 1997 fra stortingsrepresentant Paul Chaffey.

Besvart 12. mars 1997 av forsvarsminister Jørgen Kosmo.

Spørsmål:

«Ifølge oppslag i media var Forsvaret mer involvert i Alta-aksjonen i 1981 enn det som tidligere er opplyst. Blant annet skal Forsvarets sambandsutstyr og militært personell vært brukt av politiet. Videre er det kommet frem at det skal eksistere avtaler mellom Forsvaret og politiet for gjensidig benyttelse av materiell og personell. Kan Forsvarsministeren legge frem en fullstendig oversikt over Forsvarets medvirkning under Alta-aksjonen, over hvem som ga klarsignal for å benytte Forsvarets personell og materiell under denne, samt gi et overblikk over hvilke generelle samarbeidsavtaler som eksisterer mellom Forsvaret og politiet?»

Svar:

Grunnlovens § 99 annet ledd forbyr bruk av den militære makt mot statens borgere, unntatt i opprørstilfeller eller i medhold av uttrykkelig lovhjemmel. Forsvaret har tradisjonelt vært meget forsiktig med å engasjere seg i andre oppgaver enn de rent forsvarsmessige. Dette var også situasjonen i 1981 i forbindelse med Alta-aksjonen. Det var ikke spørsmål om å sette inn militære mannskaper for å løse de primæroppgaver politiet ble pålagt i forbindelse med Alta-demonstrasjonene. Jeg kan imidlertid bekrefte at det ble ytet noe materiell støtte fra Forsvaret til politiet i forbindelse med Alta-aksjonen. Justisdepartementet ønsket å låne noe materiell fra Forsvaret, og den politiske ledelse i Forsvarsdepartementet fant et slikt utlån forsvarlig og nødvendig. Regjeringen ønsket imidlertid å følge en særlig forsiktighetslinje og begrense utlånet til det høyst nødvendige.

Innenfor den korte tidsfristen som gis ifm spørsmål til skriftlig besvarelse har jeg kunnet bringe på det rene at følgende tiltak ble iverksatt fra Forsvarets side:

- Det ble strukket en sjøkabel fra passasjerskipet Jenina ved Alta kai til Altagård. Fartøyet var innleid av Justisdepartementet for å losjere politifolk. Hensikten var å koble fartøyet til det militære sambandsanlegget på Altagård for å sikre sambandet mellom Oslo og Nord-Norge. Militært personell betjente veksleren.
- Forsvaret lånte ut sambandsutstyr til politiet. Utstyret ble betjent av politiet selv, etter opplæring fra Forsvaret.
- Forsvaret lånte ut kjøretøyer til politiet. Båndvogner ble først overført til Sivilforsvaret, hvor de ble

omlakkert til nøytral farge og deretter overført til politiet. Kjøretøyene ble vedlikeholdt av Forsvarets personell.

- Forsvaret lånte ut såkalt bivakutsyr, herunder telt og vinterbekledning til politiet.
- Kvenvikmoen Heimevernleir ble utlånt til politiet for innkvartering og bespisning.

Så langt jeg har kunnet bringe på det rene, ble det ikke inngått noen skriftlige avtaler om Forsvarets materiellbistand i tilknytning til Alta-konflikten.

Grunnlovens § 99 annet ledd og de begrensinger den setter for Forsvaret, ble gjort til gjenstand for grundig vurdering. Justisdepartementet og Forsvarsdepartementet la til grunn at Forsvarets materiellutlån ikke var i strid med Grunnlovens § 99 annet ledd. Grunnlovsbestemmelsen hindrer ikke at militære myndigheter yter indirekte bistand til politiet, f.eks. med transport, innkvartering, forpleining og sambandsutstyr.

Når det gjelder spørsmålet om hvilke generelle samarbeidsavtaler som eksisterer mellom Forsvaret og politiet, er Forsvarets bistand til politiet ikke gjort til gjenstand for generell lovregulering. Heimevernloven § 13 forutsetter imidlertid at Heimevernet kan bistå i forbindelse med naturkatastrofer eller andre ulykker, slik det bl a skjedde under flomkatastrofen på Østlandet i 1995. Slik bistand kan også øvrige deler av Forsvaret gjennomføre. Dette er dessuten nedfelt i kronprinsregentens resolusjon av 22 juni 1990 (politiinstruksen) § 14-1, hvor det heter at politiet kan søke bistand hos Forsvaret ved naturkatastrofer, i redningstilfelle eller i liknende situasjoner. Forsvaret kan i tillegg yte bistand til politiet, etter nærmere fastlagte retningslinjer, i forbindelse med uskadeliggjøring av eksplosiver. For øvrig har Forsvarsdepartementet i 1965 fastsatt, etter samråd med Justisdepartementet, et direktiv for militær bistand til politiet. Direktivet gjelder kun bistand til politiet ved ettersøking og pågripelse av farlige forbrytere og sinnslidende i ekstraordinære situasjoner hvor menneskers liv og helse står i fare og hvor politiets ressurser ikke strekker til. Direktivet, som for tiden er under revisjon, regulerer således helt andre forhold enn situasjonen i forbindelse med Alta-konflikten. Det eksisterer ikke samarbeidsavtaler eller instruksjoner om Forsvarets bistand til politiet som er av relevans med hensyn til sivil ulydighet, demonstrasjoner o l.

Spørsmål nr. 94.

Innlevert 6. mars 1997 fra stortingsrepresentant Ragnhild Queseth Haarstad.

Besvart 14. mars 1997 av miljøvernminister Thorbjørn Berntsen.

Spørsmål:

«Ved ratifikasjonen av NO_x-protokollen har Norge forpliktet seg til å begrense sine utslipp til 1987-nivå, samt å anvende nasjonalt fastsatte utslippsstandarder basert på best mulig teknologi på nye større stasjonære utslippskilder. Hvordan vil regjeringen følge opp dette i forbindelse med konsesjonssøknaden om bygging av gasskraftverk?»

Svar:

Norsk politikk i forhold til utslipp av nitrogenoksider (NO_x) er i tråd med NO_x-protokollens forpliktelser om bruk av best tilgjengelig teknologi som er økonomisk forsvarlig. I henhold til det nasjonale regelverket i forurensningsloven vurderer SFT løpende hva som er best tilgjengelig teknologi i forbindelse med behandlingen av utslippstillatelser for hvert

enkelt nytt anlegg. Norge har få store nye anlegg. Dette er medvirkende til at enkeltvis konsesjonsbehandling av anleggene er mer effektivt enn utarbeidelse av forskrifter. Dette gir også en løpende og grundig vurdering av hva som vil være best tilgjengelig teknologi på det aktuelle tidspunkt for den konkrete bedriften.

Det er med andre ord ikke behov for å etablere særskilte utslippsstandarder for å kunne ta stilling til gasskraftverkene. De vil bli gjenstand for ordinær prosedyre for behandling av utslippstillatelser etter forurensningsloven.

Forøvrig arbeider EU med revisjon av sitt regelverk for utslipp fra kraftverk («Large combustion plants»). Gassturbinanlegg kan komme til å bli regulert av dette eller gjennom et eget direktiv. Disse kravene vil i så fall sannsynligvis bli gjort gjeldende i Norge som en del av EØS-avtalen.

Spørsmål nr. 95.

Innlevert 7. mars 1997 fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen.

Besvart 14. mars 1997 av miljøvernminister Thorbjørn Berntsen.

Spørsmål:

«Naturvernforbundets avis, Natur & miljø Bulletin, har i februar meldt at 7000 frysebokser med kvikksølvbrytere kastes rett på fyllinga hvert år. Dette er en stor og alvorlig miljøtrussel i forhold til grunnvannet, fisk og pattedyr. Myndighetene har varslet at en ny forskrift om denne typen avfall først kommer 1. juli i år. Hva har statsråden tenkt å foreta seg i denne saken i mellomtiden?»

Svar:

Mange gamle kuldemøbler inneholder kvikksølvbrytere. Når slike kuldemøbler ender som avfall er kvikksølvbryterne i disse spesialavfall i henhold til forskrift om spesialavfall av 19. mai 1994, og skal håndteres på en miljømessig forsvarlig måte i tråd med forskriftenes bestemmelser.

Forskrift om håndtering av kasserte KFK-haldige kuldemøbel av 10. desember 1996, som trer i kraft 1.7.1997, har til formål å «reduere miljøproblema som KFK-haldige kuldemøbel medfører når dei endar som avfall ved å sikre at dei vert handterte på ein

forsvarleg måte med omsyn til miljøet». Iht. denne forskriften har forhandlere av kuldemøbler plikt til å ta kasserte KFK-holdige kuldemøbler vederlagsfritt i retur ved salg av nye. Kommunene har ansvar for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud for mottak av KFK-holdige kuldemøbler i kommunen og plikt til å sikre at disse kuldemøblene håndteres på en måte som hindrer utslipp av KFK til luft, samt plikt til å sikre at spesialavfall i kuldemøblene, herunder bla. kvikksølvbrytere, håndteres i samsvar med forskrift om spesialavfall.

Det finnes altså allerede regler som skal sikre en miljømessig forsvarlig håndtering av kvikksølvbrytere i kasserte kuldemøbler. På grunn av manglende kjennskap til innholdet av spesialavfall i f.eks. kuldemøbler blir disse reglene ikke alltid fulgt. Miljøvernmyndighetenes pågående arbeid med økt informasjon om spesialavfallsforskriftens bestemmelser vil bedre dette. Forskriften om KFK-holdige kuldemøbler vil ytterligere bidra til at kvikksølvbrytere tas forsvarlig hånd om ved at kommunen får ansvaret for dette.

Som det fremgår av St.prp. nr. 1 (1996-97) for

Miljøverndepartementet arbeides det også med sikte på nye virkemidler for å sikre økt innsamling, forsvarlig behandling og gjenvinning av avfall fra elektriske og elektroniske produkter, noe som ytterligere

vil bidra til at bla. kvikksølvbrytere og andre miljøfarlige komponenter i slike produkter tas forsvarlig hånd om.

O. Fredr. Arnesen. Mars 1997.